

ژئوشیمی آلی، بلوغ حرارتی و پتانسیل هیدروکربن‌زایی سازند گورپی، ازگله، شمال غرب کرمانشاه

بهروز رفیعی¹، *مصطفی اربابی²، حسن محسنی¹ و مسعود بیاتی³

1- دانشیار گروه زمین‌شناسی، دانشگاه بوعلی‌سینا، همدان

2- کارشناس ارشد زمین‌شناسی، دانشگاه بوعلی‌سینا، همدان

3- دانشجوی دکترای زمین‌شناسی مهندسی، دانشگاه بوعلی‌سینا، همدان

* b_rafiei@basu.ac.ir

دریافت: 91/6/12 پذیرش: 92/3/8

چکیده

جهت بررسی پتانسیل هیدروکربن‌زایی و بلوغ حرارتی سازند گورپی در محل تونل آبرسانی نوسود، منطقه ازگله هشت نمونه مورد آنالیز پیرولیز راک- اول قرار گرفتند. نتایج نشان داد که مواد آلی این سازند اغلب از نوع کروژن تیپ III و II/III می‌باشند. سازند گورپی در ناحیه مورد مطالعه از لحاظ بلوغ حرارتی یک سنگ منشا بالغ بوده و به مرحله کاتائز (نفت‌زایی) رسیده است. انعکاس ویتروینیت بیش‌تر نمونه‌ها نیز بین 1/3 تا 1/5 می‌باشد که خود بیان‌گر ورود سازند گورپی به مرحله کاتائز بوده و توانایی تولید مقادیری هیدروکربن مایع را دارد. بر اساس شاخص‌های HI و T_{max} ، این سازند از لحاظ پتانسیل ژنتیکی یک سنگ منشا مناسب تا نسبتاً خوب بوده و کروژن موجود در آن در صورت رسیدن به بلوغ مناسب توانایی تولید گاز را خواهد داشت. نمودار تعیین رخساره آلی نیز نشان دهنده رخساره آلی CD برای این سازند بوده که نشانگر شرایط رسوبی اکسیدان تا نیمه اکسیژن‌دار برای این سازند می‌باشد. نتایج آنالیز راک- اول نشان می‌دهند که رسوبات این سازند در مرحله سطح پایین آب (LST) بر جای گذاشته شده‌اند. نتایج آنالیز XRD نشان می‌دهد که کلسیت کانی اصلی تشکیل دهنده نمونه‌ها بوده و کوارتز و پیریت در برخی از نمونه‌ها دیده می‌شود. کانی‌های رسی کائولینیت و ایلیت در نمونه‌های مورد مطالعه مشاهده نشده‌اند.

واژه‌های کلیدی: سازند گورپی، ژئوشیمی آلی، پتانسیل هیدروکربن‌زایی، منطقه ازگله، استان کرمانشاه